

(Vashdon nga fletshka parabrake)

AGJËRIMI I KËRMIVJE

Disa kërmij jetojnë në ujë, e disa të tjerë në tokë. Kërmijtë lëvizin ngadalë dhe në shpinë kanë një guacë që i mbron ato nga rrezikët e ndryshme.

Kërmijtë e tokës jetojnë nëpër vende të lagështa. Gjatë ditës ato futen nën sipërfaqen e tokës dhe dalin vetëm natën ose në ditë me shira. Ato këtë e bëjnë për t'u shmanjur të nxehitit dhe dritës së diellit me qëllim të mbrojtjes së lëkurës së tyre nga thatja.

Kërmijtë ushqehen nga dimë e ndryshme dhe nga substancat organike të tokës. Ato kanë ad qepitë të madh sa që përberëza janë, trupat e tyre fitojnë yndyrë të tepërt dhe trashë ai për aty. Gjatë dimrit, kërmijtë bien në gjum dimëror si shumë kështjës. Gjatë gjithë gjumit dimëror ato zgjeronë. Përveç në dimër, kërmijtë zgjeronë edhe në kohëra të nxehra.

Allahu Fudplotë u ka dhënë aftësi që të krijonë guacën e madhe për t'u mbrojtur nga thatja dhe rrezidit. Gjatë përbudhës të nxehra dhe të thata, kërmijtë rrezikohen nga dehidrimi. Kështu, ato mbyllin veten në guacë me një mëmbranë dhe shpesh ngjiten për trupjet e durive ose mureve të ndryshme. Gjatë kësaj kohe ato zgjeronë, deri në shtatën e kohëve më të ftohta dhe më të lagështa. Edhe

mëshkujt edhe femrat e bëjnë të njëjtën. Me ardhjen e kohëve të ftohta dhe të lagështa, kërmijtë dalin nga mburojat (guacat) e tyre dhe kërkohen ushqim, duke përfunduar zgjerimin e tyre. Në këtë kohë, ato e kanë humbur yndyrën e tepërt në trup dhe janë kthyer në gjendje normale.

Allahu subhanëu ve teals, u ka dhënë robërve të vet shembuj të ndryshëm dhe dëshmi nga jeta për njëshmërinë e Krijuesit.

AGJËRIMI I KETRAVE

Ekzistojnë shumë lloje të ketrave në botë. Disa jetojnë nëpër dru, ndërsa disa të tjera nën tokë. Gjatë dimrit, ketrat e tokës zgjeronë ditë të tëra pa ndalë.

Ketrat janë kështjës vegjetarë. Ketrat që jetojnë nëpër vende ku dimri është shumë i ftohtë, janë mjaft aktive në vjeshtë. Ato mledhin arra, doçë të pishave dhe farsa të ndryshme që i shohin nëpër vende të caktuara dhe me të cilat ushqehen gjatë dimrit.

Për dallim nga ketrat e drunive, ketrat e tokës biejnë në gjum dimëror. Kohëzgjatja e gjumit të tyre dimëror varet nga vendi ku jetojnë. Në disa vende ato mund të flajnë deri më 8 muaj. Gjatë gjumit dimëror ato janë në gjendje gati të palëvizshme. Rruga e zëmërsë ngadalësohet shumë, dhe ato mund të marrin frymë vetëm një herë në disa minuta. Megjithatë, ato në çdo katër ose pesë ditë zgjohen nga gjumi për të ngulurë nga ushqimi i mledhur gjatë verës.

Kur koha e ngrohtë e sjell pranverën, ketrat zgjohen dhe bëhen shumë aktive. Ato pa ndalë kërkohen (dhe mledhin) ushqime të freskëta nga furnizimet e Allahut, subhanëu ve teals, dhe përgatiten për dimrin që vjen.

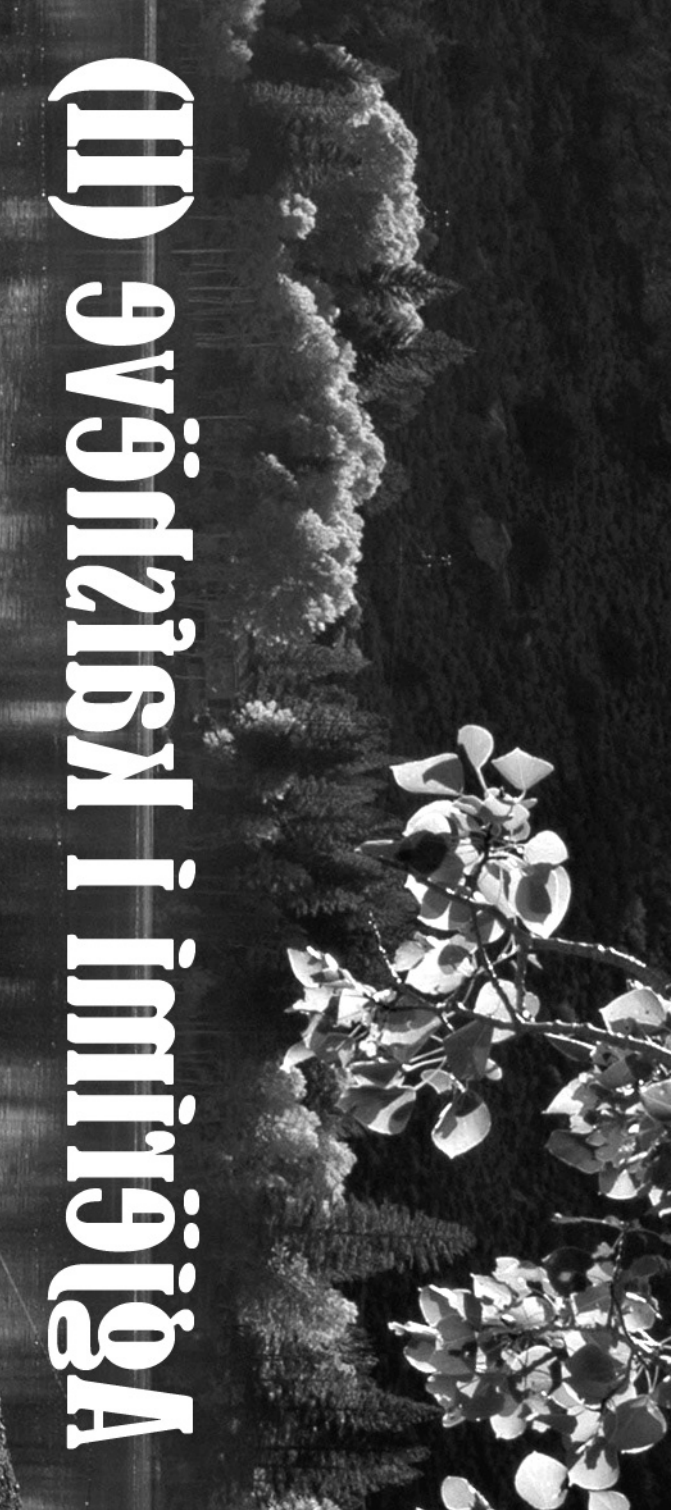
AGJËRIMI I RIQËVE

Tripi është një nga disa llojet e sisorëve të natës që shumohen nëpërmetë lëshimit të vezëve. Tripi i tij është i mdular me gjembs. Ai nuk ka dhëmbë, por gjatë ngjitesë e tij i ndihmon për të zënë dhe për t'u ushqyer me insekte të ndryshme. Ai preferon të jetojë në vende të ndryshme, mirëpo gjendet edhe nëpër vende që kanë lartësi prej 200 metrave lartësi mbidetare.

Pjesën më të madhe të jetës e kalon nëpër vende të pabunara dhe nën hije. Kjo është kështu për shkak të mënyrës së ushqyerit, pasi ushqehet me duhë e teca dhe insekte tjera. Kur zgjat gjuhën e tij dhe e fut nën tokë, nëpër struktura të budrës, në të ngjiten me pindra budrës, duke u formuar një ushqim i shijshëm për të.

Edhe një aspekt i Mëncurisë së Allahut, subhanëu ve teals, që manifestohet në krijesat e Tij, është trashësia e lëkurës së iripit që e mbron atë nga thumbimi i budrës. Edhe një fenomen tjetër interesant është se për t'i tretur insektet më mirë, iripi ato i bëzë me pluhur dhe për të thatë.

Tripi mund të dënburojë pa ngrenë deri në një muaj dhe të mos ketë ndikim negativ në të. Mungesa e ushqimit nuk e dobëson atë. Sekretit praq kësaj është se iripi na shumë, duke mposhur trupin me yndyrë të tepërt të cilën e tret ngadalë. Kur pakësohet ushqimi, për shkak të rritjes së numrit të tyre ose për shkak të migrimit, iripit fillon të zgjeronë. Kështu ato e humbin beshën e tepërt dhe vazhdojnë aktivitetet e tyre pa pengesë. Edhe kjo është një nga dëshmitë e mëdha për Fudinë dhe Mëncurinë e Allahut, subhanëu ve teals, në krijesat e Tij.

III) Gvahnzibn i imi'jögä

Me ardjien e pravnereš, akullill fillon tš shkrihet dhe pinguinēt e veđjel'janē gati pēr tē dalē nra vezēt. Sekretēt i kēsaj mēn'vare tē ashpēr tē adjērimēt ēštēt nē faktin se vezēt e pinguinēve kanē nevojē pēr nje-škallē tē caktnar tē t'foltit. Kur pinguinēt e veđ-jel'it t'fien, ato fillojnē tē adjērojnē den nē mdrēmje. Kētē e bējnē den nē kohēn kur trupat e t'vare tē mdu-lohēn me pupla. Mēnjēherē pas kēsaj, ato shpejto-ijnē nē nje duke shpallur pērtundimin e adjērimēt me hasje dhe bije.

Sa u pēkktet pinguinēve tē titur, ato adjērojnē edhe pēr nje pērhndhē tjetēr pē ēštēt e nevojshme pēr t'i ndērtuar puqat e vjētra me tē reja, pē janē mē tē ndrtshme dhe mē tē dukura. Pas adjērimēt, pun-guinat duket se imitojnē njezēt. Futja e t'vare nē nje nē mēn'vare sa tē lumtur pas adjērimēt, i ngjan Bajtāmīt tonē pas Ramazanit.

(Fund)

Pērgatit: Klubi Studentor - Shkup

Pasi tē lexoni kētē proshurē, mundēsojani tē tjevē tē lexojnē tē njejtēn. Dhe keni kujdes, fletushka pērtmban ajete kur'anore, andaj ndalohet h'vija me tē nē vende tē ndotura, gjeđjēsisht nē toalet si dhe nē vende tē ngjasme.

Boton:
Shodpata Qytetare
Klubi Studentor
E-mail: pensstudentore@hotmail.com

AGJĒRIMI I PINGUINĒVE

Pinguinēt janē lloje tē shpezëve tē detit pē jetojnē nēpēr vende tē t'fotta. Nē dotē ekzistojnē 17 lloje tē ndryshme tē kētyre shpezëve. Vētēm nje lloj i t'vare jeton nē vendet e Polit tē Veriut, ndersa llojet tjera janē tē shpēmdarsa nēpēr hēmisterēn jugore, nēpēr Amerikē, Afrikē dhe Australi.

Llojet e pinguinēve ndryshojnē tērēsisht pēr nra mēn'vare e lindjes dhe kujdesit pēr vezēt. Ato pē jeto-ijnē nē hēmisterēn jugore, dimrin e kalojnē aty ku jeto-ijnē, ndersa tē tjetēt me ardjien e pravnereš, kthēhen nē grupē nēpēr vendet e t'vare nē Polin Verior, duke kaluar me pindra kilometra deri sa tē arrijnē nēpēr vendet e pērtshatshme pēr tu shumuar.

Mēnjēherē pas arrijtes nēpēr ato vende ato fillojnē t'i ndērtojnē çerdhet e t'vare, me pjesē tē gurit dhe akullit. T'i javē pas arrijtes, ato kanē pērtunduar ndērtimin e çerdhëve. Pastaj fētra bēn dy vezē tē bardha tē pērziera me ngjyirē tē kaltēt. Nē vend tē fēmrēs, maskullit kujdeset pēr vezēt, ndersa fētra kërkon ushqime nēpēr ujēt e thella.

Gjatē kēsaj, pinguini maskull fillon nje pērhndhē tē adjērimēt pēr dy javē, den sa vezēt kalojnē nje kohē tē zhvillimit. Pas pērtundimit tē kēsaj, pinguini maskull shpejton me shpejtēsī tē madhe dhe futet nē det, pēr tē pīrē nje tē detit dhe pēr tē ndrēnē nra tē mirat e Allahut. Pērdersa maskullit ushpēhet, fētra kthēhet dhe i ushpen pinguinēt e rinj.

Nga llojet e ndryshme tē pinguinēve, ekziston nje lloj pē duhet "Pērandori", i cili nuk ndērton çerdhe pēr tē veđjēlit. Ky lloj i pinguinēve dimrin e kalon nē zonēn e ngirē veriore ku edhe i bēn vezēt. Fētra i bēn vezēt, jo nē dotē, por nē fund tē këmbëve tē saja. Ndonjēherē maskullit mund ta ndihmojë. Ky lloj i pinguinēve mbet nē gjenđje tē adjērimēt gjatē gjith kohēs së dimrit.